

Dosarul nr. 3ra-741/2023
2-17205357-01-3ra-12072023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. T. Avasiloaie)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, I. Dutca, D. Băbălău)

Î N C H E I E R E

20 martie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Gociu Vasile,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată
depusă de Gociu Vasile împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu
participarea terțului Volcov Vladimir cu privire la contestarea actului administrativ,
obligarea examinării plângerii și repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul declarat de Gociu Vasile împotriva hotărârii din 06 martie 2020
a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 12 octombrie 2017, Gociu Vasile a depus acțiune în contencios
administrativ împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la
declararea ca fiind ilegal refuzul din 22 mai 2017 al Comisiei de Etică și Disciplină
a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, obligarea examinării plângerii cu nr.
298/17, cu completările din 17.02.2017, privind încălcările legislației și a statutului
profesiei de avocat, Anexa nr. 1, de avocatul Volcov Vladimir și sancționarea
acestuia și încasarea prejudiciului moral în valoare de 15 000 de lei (f.d.2-4, vol.I).

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 04.11.2016 a depus câte o plângere
către președintele Uniunii Avocaților din RM și către Comisia de Etică și Disciplină,
cu solicitarea de a fi atras la răspundere avocatul Volcov Vladimir în legătură cu
încălcările legislației comise de acesta în timpul prestării serviciilor juridice pe care
le-a acordat.

În plângerea cu nr. 1999/16 din 04.11.2016 și plângerea cu nr.2000/16 din
04.11.2016 adresate către președintele Uniunii Avocaților din RM și către Comisia
de Etică și Disciplină, a accentuat mai multe încălcări/abateri disciplinare comise de
avocatul Volcov Vladimir și a rugat să se constate următoarele încălcări a legislației:
neeliberarea bonului de plată pe 100 lei pentru consultație; refuzul avocatului
Volcov Vladimir de a-i elibera un exemplar în original al contractului pe cauza civila

Șeremet M. către Gociu V. care i se cuvenea conform legislației și Statutului Profesiei de Avocat, anexa 1; perceperea unei sume exagerate pentru serviciile de asistență juridică prestate (1 000 Euro) pe cauza civilă Șeremet către Gociu; includerea de către avocatul Volcov V. în contract a sumei onorariului pentru succes de 1 000 Euro pe cauza civilă Șeremet către Gociu, fără să fi convenit asupra acestei clauze cu clientul; neinclusiunea de către avocatul Volcov V. a sumei integrale de 1 000 Euro (20 000 lei) în bonul de plată pe cauza civilă Șeremet către Gociu, ci diminuarea ei intenționată și cu bună știință până la suma de doar 18 000 lei, motivând că trebuie să achite impozite mari la stat; refuzul avocatului Volcov V. de a depune la cerința clientului său, Vasile Gociu o cerere în care să solicite cheltuielile de judecată pe cauza civilă Șeremet către Gociu, spunându-i să nu-l învețe ca el este avocat și știe ce face; refuzul avocatului Volcov V. de a depune la cerința clientului său Gociu Vasile o cerere la Centrul Național de Expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției, mun. Chișinău, str. M. Cebotari nr. 2 pe cauza civilă Șeremet către Gociu, în care să solicite efectuarea expertizei documentației sus menționate, motivând că judecătorul a respins demersul și că cererea trebuie să fie scrisă de client și expediată din numele clientului; refuzul avocatului Volcov V. de a-i elibera clientului său Gociu Vasile borderoul de calcul (evaluarea) pe 1 000 Euro achitați dânsului ca onorariu pentru asistența juridică pe cauza civilă Șeremet către Gociu, spunând ca nu este obligat să o facă; avocatul Volcov Vladimir nu și-a executat obligația de a recupera cheltuielile de judecată suportate de către clientul său Gociu Vasile, prin neprezentarea de către avocat a bonului de plată în judecată pe cauza civilă Șeremet către Gociu.

A menționat că plângerea a fost examinată superficial și răspunsul l-a primit peste 3 luni și jumătate.

La data de 10 februarie 2017, reclamantul Gociu Vasile a adresat altă plângere cu nr.298/17 din 10.02.2017, cu nr.299 10.02.2017 (un exemplar către Președintele Uniunii Avocaților, un exemplar către Comisia de Etică și Disciplină) și completare la această plângere, către președintele Uniunii Avocaților RM și către Comisia de Etică și Disciplină.

În plângerea depusă la 10.02.2017 și completările din 17.02.2017 la această plângere, era absolut diferită de plângerea din 04.11.2016, prin conținutul său, în special prin noile încălcări ale legislației de către avocatul Volcov Vladimir, pe care le invoca și referitor la care nu a mai sesizat Comisia de Etică și Disciplină anterior.

A menționat că plângerea cu nr.2000/16 din 04.11.2016 se referea la Contractul nr.297 încheiat pe 01.09.2014, pe cauza civilă Șeremet către Gociu Vasile, însă prin plângerea din 10.02.2017 și completările din 17.02.2017, el face referire la alte două contracte pentru alte două servicii, contracte pe care anterior avocatul nu le întocmise deși clientul insistase.

Ulterior, însă au fost prezentate în instanță ca și cum au fost semnate de clientul său, deși nu i-au fost prezentate spre semnare și nici nu le-a semnat.

Reclamantul a indicat că la 14.01.2014 a achitat avocatului 500 euro pentru întocmirea unui recurs la CSJ, iar, ultimul nu i-a eliberat bon de plată pe suma de 500 euro sau echivalentul a 8 940 lei, ci a indicat suma diminuată de 8 000 lei, motivând că trebuie să achite impozite mari la stat, totodată, avocatul a refuzat încheierea contractului de asistență juridică, fiind astfel, încălcată Legea cu privire la avocatură și statutul profesiei de avocat anexa nr. 1.

La 05.03.2014 a achitat avocatului 1 000 euro pentru a fi reprezentat în instanța de judecată pe cauza Gociu V. către Goitu, unde la fel, avocatul nu a indicat toată suma în bonul de plată și la fel a refuzat încheierea contractului de asistență juridică, fiind astfel, încălcată Legea cu privire la avocatură și statutul profesiei de avocat anexa nr. 1.

Susține că timp de 7 luni nu a primit un răspuns la plângerea adresată către Comisia pentru Etică și Disciplină, motiv pentru care, la 14.09.2017, prin intermediul fiului său Gociu Daniel, care a mers la Uniunea Avocaților, a recepționat răspunsul Comisiei pentru Etică și Disciplină la ultima sa plângere din 10.02.2017 și completările din aceasta.

Potrivit acestui răspuns, consideră că Comisia pentru Etică și Disciplină eronat a interpretat petiția cu nr. 298/17 și 299/17 din 10.02.2017 și completarea la aceasta cu plângerea din 04.11.2016, din care motiv nu se examinează repetat.

A invocat că nu este de acord cu răspunsul Comisiei pentru Etică și Disciplină din 22.05.2017 cu care a luat cunoștință la 14.09.2017, și îl consideră neîntemeiat, bazat pe motive formale și eronate. Comisia, superficial și fără a intra în esența motivelor invocate, a concluzionat că petiționarul a depus repetat plângerea.

La 19 martie 2018 reclamantul a înaintat o cerere de concretizare a acțiunii, prin care atras în proces în calitate de intervenient accesoriu pe avocatul Volcov Vladimir și a solicitat suplimentar, declararea ca fiind ilegal refuzul din 22 mai 2017 al Comisiei de Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova (f.d.73-77, vol.I).

La 22 august 2018 reclamantul a înaintat o cerere de concretizare a acțiunii, prin care a solicitat declararea ca fiind ilegal refuzul din 22 mai 2017 al Comisiei de Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, obligarea examinării plângerii cu nr. 298/17, cu completările din 17.02.2017, privind încălcările legislației și a statutului Profesiei de Avocat, Anexa nr. 1, de avocatul Volcov Vladimir și sancționarea acestuia, încasarea prejudiciului moral în valoare de 15 000 de lei (f.d.90-92, vol.I).

Prin hotărârea din 06 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins acțiunea în contencios administrativ înaintată de Gociu Vasile împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, terț Volcov Vladimir, cu privire declararea ca fiind ilegal refuzul din 22 mai 2017 al Comisiei de Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, obligarea examinării plângerii cu nr. 298/17, cu completările din 17.02.2017, privind încălcările legislației și a statutului Profesiei de Avocat, Anexa nr. 1, de avocatul Volcov Vladimir și sancționarea acestuia, încasarea prejudiciului moral în valoare de 15 000 de lei.

La 04 mai 2020, Gociu Vasile a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Gociu Vasile și a fost menținută hotărârea din 06 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 08 februarie 2023, Gociu Vasile a depus cerere de recurs nemotivată împotriva deciziei din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a decizie instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

Totodată, a menționat că cererea de recurs motivată va fi depusă după primirea deciziei integrale motivate.

La 12 decembrie 2023, Gociu Vasile a depus completări la recurs.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia „Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente de deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă, către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod.

Examinând admisibilitatea recursului, în raport cu actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) și (2) lit. e) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2) (în redacția în vigoare la data declarării recursului).

Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit căroră procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei

comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Potrivit art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96-114.

Conform art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Potrivit art.97 alin.(3) din Codul administrativ, autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Conform art. 99 alin. (1) din Codul administrativ, în cazul notificării înscrisului de către autoritatea publică, persoana care efectuează notificarea îi înmânează înscrisul, într-un plic închis, persoanei care urmează să fie notificată. Aceasta din urmă semnează un act de recunoaștere a recepționării vizat cu data înmânării înscrisului. Persoana care efectuează notificarea menționează data notificării pe plicul de înmănat.

Conform art.103 din Codul administrativ, dacă persoana care urmează a fi notificată nu este găsită în locuința sa, în spațiile sale de activitate sau într-o instituție comunitară în care locuiește, înscrisul poate fi notificat: a) în locuința acesteia – unui membru matur de familie, unei persoane care lucrează pentru familie sau unei persoane mature care locuiește permanent acolo; b) în spațiile de activitate ale acesteia – unei persoane angajate acolo; c) în instituția comunitară în care locuiește – conducătorului instituției sau unui reprezentant împuternicit în acest sens.

Potrivit art.114 din Codul administrativ, dacă o notificare a înscrisului, care îndeplinește condițiile de formă, nu poate fi probată sau dacă înscrisul a ajuns cu încălcarea prevederilor obligatorii de notificare, atunci acesta se consideră notificat din momentul în care într-adevăr a ajuns la persoana care urma să fie notificată.

Din actele cauzei rezultă că, la 07 februarie 2023, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat, în ședință publică, dispozitivul deciziei.

La 08 februarie 2023, Gociu Vasile a depus cerere de recurs nemotivată împotriva deciziei din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia motivată a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată: https://cac.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/6068fff4-3c70-4be1-a5d3-df6fab524fa3, la 08 iunie 2023.

Iar, potrivit recipisei anexate la fila dosarului 74, copia deciziei motivate din 07 februarie 2023 a fost notificată lui Daniel Gociu, fiul recurentului Vasile Gociu, la 27 iunie 2023.

În contextul circumstanțelor relatate, Completul de judecată constată că la caz se atestă faptul că termenul de 30 de zile prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ, pentru prezentarea motivării recursului, a început să curgă din data de 28 iunie 2023, ziua imediat următoare de la data notificării lui Daniel Gociu a deciziei integrale a instanței de apel, care a expirat la data de 28 iulie 2023, inclusiv.

Iar, recurentul Vasile Gociu nu s-a conformat prevederilor legale și a prezentat motivarea recursului doar la 12 decembrie 2023, peste termenul legal prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ.

În sensul menționat, instanța de recurs are temeii rezonabil să prezume că prin notificarea deciziei către membrul familiei recurentului (Daniel Gociu), acesta și-a exprimat intenția de a aduce la cunoștință destinatarului (Vasile Gociu) decizia motivată. Atunci când Daniel Gociu a semnat recipisa de primire, el a confirmat nu doar faptul că a luat la cunoștință conținutul acestuia, ci și faptul că o va transmite destinatarului final. Astfel, instanța de recurs consideră că destinatarul a fost informat eficient cu privire la decizia respectivă la data menționată și că a acționat în consecință, semnând recipisa. Deci, această acțiune poate fi interpretată ca o confirmare a recepționării deciziei și a intenției de a acționa în conformitate cu aceasta.

Tot aici Completul de judecată consideră necesar să menționeze și faptul că actele cauzei denotă incontestabil că anterior pe parcursul examinării cauzei, Daniel Gociu a mai recepționat în numele și interesele recurentului Vasile Gociu, și copia încheierii din 13 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.49).

Astfel, fiind cel interesat de soluționarea cauzei în ordine de recurs, recurentul trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță după cum sugerează și jurisprudența CtEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz, prin prezentarea motivării recursului în conformitate cu art. 245 alin. (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului). Drept consecință, intervenind aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art. 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), de declarare a recursului inadmisibil.

Conform art.24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite

drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art.245 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Din cele constatate rezultă că, nerespectarea termenului de prezentare a motivării recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv a lui Vasile Gociu, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, pentru a nu omite termenul legal de prezentare a recursului motivat.

Completul de judecată menționează că admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Vasile Gociu, ca inadmisibil.

Conform art.230, art.245 alin.(2) și art.246 alin.(1) și (2) lit. e) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), Completul Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Vasile Gociu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Stela Procopciuc

judecătorii

Diana Stănilă

Ion Malanciuc